

Lausunto alueellisen ympäristöterveydenhuollon jaoston vuoden 2027 talousarviosta

Kaupunginhallitus 22.06.2026
273/00.01.07/2026

Valmistelija talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja

Yhdyskuntalautakunnan alueellisen ympäristöterveydenhuollon jaosto pyytää toiminta-alueen kunnital lausuntoa vuoden 2027 talousarvioesityksestä 31.7.2026 mennessä.

Jaoston päätöksen mukaan Ympäristöterveys toimii kolmena yksikönä: Elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto ja terveydensuojelu. Talousarvio esitetään näiden kolmen yksikön yhtenä talousarviona. Talousarvion mukainen toimintakate on noin 158 600 euroa vuoden 2026 vuosisuunnitelmaa parempi.

Talousarviossa esitetään sekä lisäyksiä tuloihin, että vähennyksiä menoihin. Lisäksi kuntalaskutuksen kuntakohtaisiin jako-osuuksiin esitetään muutoksia eläinlääkintähuollon kustannusten osalta.

Tupakkalain muutoksen yhteydessä tupakkavalvonnan maksut tarkistettiin vuoden 2026 alusta lukien. Muutoksen seurauksena elintarvikevalvontaan kohdentuu jatkossa arviolta noin 147 000 euroa lisätuloja nikotiininesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden myynnistä perittävistä vuosimaksuista. Tupakkalain valvonnan edellyttämiä lisäresursseja on jouduttu osoittamaan elintarvikevalvonnasta, mikä on heikentänyt elintarvikevalvonnan resurssien riittävyyttä.

Talousarvion mukaan nykyisillä resursseilla elintarvikevalvonta ei pysty täysimääräisesti toteuttamaan valtakunnallista tavoitetta suunnitelmallisen valvonnan kattavasta ja riittävästä toteuttamisesta. Vuoden 2027 talousarviossa esitetään yhden uuden viran perustamista elintarvikevalvontaan. Esityksen tavoitteena on korjata syntynyttä resurssivajetta, turvata valvonnan lakisääteinen taso sekä varmistaa elintarvike- ja tupakkavalvonnan riittävä ja laadukas toteuttaminen. Lisävirka tuottaa tarkastusmaksujen kautta myös tuloja.

Eläinlääkintähuoltolain muutoksen myötä on arvioitu praktikkoeläinlääkäreiden toiminnasta kunnalle tulevien asiakasmaksujen nousuksi vuoteen 2025 verrattuna noin 30 000 €, vuoden 2026 alkupuoliskon toteuman perusteella. Vuoden 2025 lopussa ja vuoden 2026 aikana toteutettu eläinlääkintähuollon toimipisteiden lakkautus ja toiminnan tiivistäminen ensin Lielahden ja sitten Oriveden vastaanoton osalta, näkyy vuokrakulujen 40 000 euron laskuna vuoden 2027 osalta. Kesällä 2026 tapahtuva Kangasalan vastaanoton remontti tulee vaikuttamaan toteutuviin vuokrasäästöihin.

Valvonta- ja hygieenikkoeläinlääkäreillä ei ole lakisääteisiä tehtäviä (eläinsuojelu, eläintautivalvonta, sivutuotevalvonta, tunnistaminen ja rekisteröinti sekä alkutuotannon valvonta) varten tarvittavaa asianhallintajärjestelmää. Ohjelmiston osalta alustava suunnittelu ja hankinta toteutettiin vuoden 2025 ja 2026 aikana. Ohjelmiston käyttöönotto tapahtuu vuoden 2027 alussa. Ruokavirasto on alustavan tiedon mukaan osallistumassa käyttökustannusten kattamiseen valvontaeläinlääkäreiden toiminnan osalta, joten näiden kustannusten vaikutus toteumaan jäänee vähäiseksi.

Pieneläinpäivystys kilpailutettiin vuoden 2025 aikana. Vuodesta 2026 alkaen eli myös vuonna 2027, pieneläinpäivystyksen vuosikustannus on noin 206 000 euroa. Tämä on talousarviossa jaettu kuntien asukasluvun mukaan, koska pieneläinten määrä korreloi vahvasti kuntien asukasluvun kanssa.

Kustannusten jako yhteistoiminta-alueen kuntien kesken perustuu sopimuksen mukaan elintarvikevalvonnan ja terveysterveystoiminnan osalta asiantuntijoiden suoritemääräarviointiin. Eläinlääkintähuollon osalta kustannukset on jaettu eläinlääkärien suhteessa neljälle alueelle (Tampere, Orivesi-Juupajoki, Kangasala-Pälkäne, Valkeakoski-Akaa-Urjala) ja alueiden sisällä eläinlääkintähuollon kuntakohtaisten matkojen suhteessa. Hallinnon kustannukset jaetaan yleiseen ympäristöterveyteen ja eläinlääkintähuoltoon henkilöstömäärän suhteessa.

Kuntalaskutuksen jakoperusteiksi on vuoden 2027 talousarviossa laskettu praktikkoeläinlääkäreiden, valvontaeläinlääkäreiden sekä eläinlääkintähuollon hallinnon osalta edellä mainitut seikat niin, että valvontaeläinlääkäreiden työpanoksen jakauma vaikuttaa jakoon 30 %, vastaanottojen ja täten pieneläinpraktiikan jakauma vaikuttaa jakoon 35 % ja tuotantoeläinkäyntien jakauma loput 35 %. Tämä johtaa muutoksiin kuntalaskutuksen kuntakohtaisissa osuuksissa verrattuna aiempiin vuosiin ja koskee kaikkia yhteistoiminta-alueen kuntia.

Oriveden kaupungin osalta talousarvioehdotus vuodelle 2027 tarkoittaa 167 348,40 euron vuosittaista kustannusta. Vuoden 2026 kuntalaskutuksen määrä Orivedeltä on talousarvion mukaan 265 833,68 euroa.

Ympäristöterveydenhuollon jaoston talousarvioehdotus ja kuntalaskutuksen erittely vuodelle 2027 ovat ohjeismateriaalina kokoukseen osallistujille.

Toimivalta

hallintosääntö 23 §

Esittelijä

kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus

Oriveden kaupunki ilmoittaa lausuntonaan alueellisen ympäristöterveydenhuollon jaoston vuoden 2027 talousarviosta, että sillä ei ole siihen huomautettavaa.

Päätös